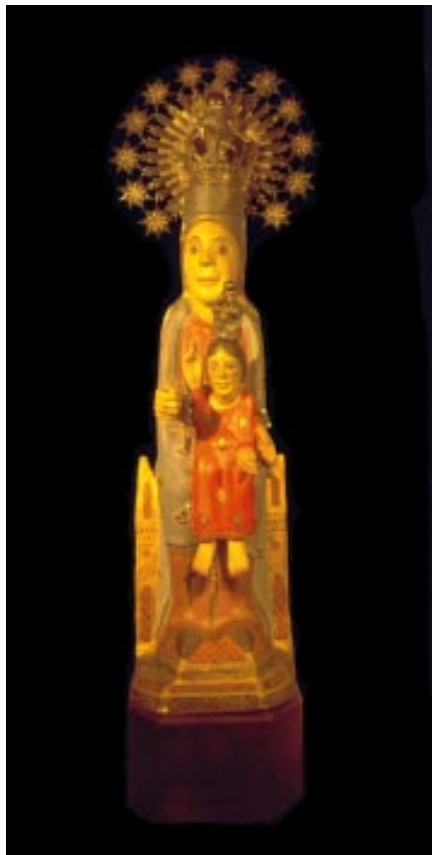

Monestir de Refet (i part II)

Veneracions

La talla romànica de la Mare de Déu de Refet és una peça policromada de 60 centímetres, de factura hieràtica i rústica esculpida en un taller rural. L'escultura presenta a Maria com la seu de la Saviesa i tron de la Divinitat, mostrant-nos el seu fill que beneeix amb la seva mà dreta. La verge està asseguda sobre un setial i vesteix túnica i mantell, a més d'un vel que li cobreix el cap. El fill, que representa un nen d'uns 7 anys, porta una túnica. La restauració que es va fer després de la guerra va amagar l'expressió primitiva d'aquesta escultura. A la sala d'exvots s'hi pot veure la col·lecció de vestits de la Mare de Déu, els quals, eren fets i donats per mans devotes de la verge. La tradició de vestir a la Mare de Déu de Refet es va trencar l'any 1973, quan va ser traslladada per les obres de restauració del Santuari.

A Refet s'hi venera, també, el gloriós Sant Pelegrí, confessor, que és patró dels caminants, la devoció del qual ve donada per la solitud de l'indret. Al no haver-hi una data concreta de cele-

bració de la onomàstica d'aquest sant se li cantaven, els goigs quan es visitava el Santuari.

Santa Llúcia té dedicat un petit altar a l'església, on els 13 de desembre les famílies de la contrada la visiten i li canten els goigs. Santa Llúcia és especialment estimada en aquest lloc, ja que amb el sacrifici de la seva imatge es va salvar del foc la talla romànica de la Mare de Déu de Refet.

A aquestes imatges tradicionals del santuari venerades des de temps antics, actualment s'hi ha afegit l'escultura moderna de la Mare de Déu d'Esperança, patrona de la congregació.

Llegendes i tradicions

Fou al 1975 quan el xil·lògraf Ricard Vives i Sabaté, de Vilanova i la Geltrú, realitza una col·lecció de 5 goigs per a les devocions de Refet, dos d'ells dedicats a la Mare de Déu, l'un al Pedró i l'altre a l'Església; a la lloança de la Santa Creu, en homenatge a la creu de terme de Refet amb text de Mn. Cinto Verdaguer; un altre a Santa Llúcia, essent el darrer el dedicat al gloriós Sant Pelegrí, confessor.

En els textos d'aquests goigs s'hi troben algunes de les llegendes i tradicions del lloc de Refet, com ara el cas del nen de Montclar d'un any i mig d'edat, a qui el 6 d'agost del 1643 li va caure una pedra al cap i, ja donat per mort, la Mare de Déu li va salvar la vida. Una altra llegenda ens parla de la intersecció de la verge en el salvament de dos capellans als que una crescuda del Segre se'ls va endur riu avall.

Al text de l'Ave a la Mare de Déu de Refet s'hi reflecteix la llegenda del pastoret de Cal Vall de Seró, que trobà la imatge en el lloc on actualment hi ha el pedró i que cada cop que se l'enduia embolicada amb la seva capa cap al poble per ensenyar-la, quan arribava al davant de l'amo per mostrar-la ja ho hi era: havia retornat al lloc d'origen. Això

es repetí tres cops i va ser llavors que es decidí bastir en aquell lloc una ermita on venerar a la Mare de Déu de Refet. També, en aquest text de l'Ave, es parla del canvi de la talla per la imatge de Santa Llúcia per salvar-la del foc durant la guerra civil.

Un altre dels miracles que se li atribueix a la verge és el del 9 de juny del 1639, quan en una sequera molt important els habitants de la comarca demanaren a diverses marededús que fes ploure. Aquesta petició la va concedir la Mare de Déu de Refet quan, després de traslladar la imatge a l'església parroquial, arribà la pluja. És per això que a aquesta Mare de Déu se la invoca quan cal que plogui.

També era tradició concretar els prometatges al peu de la mil·lenària alzina; així com, durant molts anys, el mantell que portava la Mare de Déu es portava a casa de les parteres que el demanaven, ja que hi havia la creença de que cobrint-se amb ell, el part seria molt curt.

Festivitats

La primera festivitat del calendari és l'aplec del primer de maig, que fins al 1970 es celebrava els dilluns de Pasqua i que encara acull a molta gent de la comarca. Aquest aplec s'iniciava amb una processó encapçalada amb els cants i el ball de cascavells que des de la creu de terme anava fins a la porta del Santuari. Aquesta tradició es va perdre l'any 1923. L'any 1977, amb motiu de la inauguració de la creu restaurada, es recuperaren lletra i música i es féu la processó com es feia antigament amb la tonada: *Entorn Vós s'apleguen / nens, joves i vells / amb dansa joliua / la dels cascavells.*

Electricitat

BADIA

Instal·lacions i manteniment
d'aigua i electricitat

c/ Tramuntana, 12 · Telèfons: 973 400077 - 617 888669
25737 RUBIÓ DE FORADADA

El 8 de setembre, dia de les maredeús trobades, se celebra a Refet la seva festivitat amb ofici concelebrat i la participació en els darrers anys de la Coral Pontsicana. Aquesta festa coincidia amb la festa major de Seró, població que té el patronatge de la Mare de Déu de Refet.

Altres festivitats són el 12 d'octubre, que es fa l'ofrena dels fruits després de la collita, i el 13 de desembre, dia de Santa Llúcia.

La comunitat benedictina de Refet

La congregació de Nostra Sra. De l'Esperança va ser creada a Croixrault, al nord de França, el primer d'octubre del 1966 per Henri-Marie Guilluy. Aquest monjo benedictí, mestre de novicis veia que hi havia vocacions que no podien reeixir degut a que el Vaticà no accepta ministres de la fe amb deficiències físiques. La seva petició d'acceptar a l'orde persones amb aquesta situació fou rebutjada i, després de tres anys d'intentar-ho, aconsegueix el permís per crear una congregació formada amb monjos que pateixen aquestes circumstàncies. Avui, aquesta congregació ja disposa d'una vintena de comunitats, dues d'elles femenines, situades bàsicament a França. Refet és l'única casa a Catalunya. Aquesta congregació, que es regeix sota la regla de Sant Benet aplicada amb variacions establertes per tal de preservar la salut dels monjos, està oberta a les vocacions de persones amb limitacions físiques. Per accedir-hi, cal passar-hi un mínim de 9 anys en situació de perpètuas abans d'assolir la condició de monjo de la comunitat.

Fou al 1986 quan a Refet s'instal·là aquesta petita comunitat benedictina fundada per Joan M. Vendrell, la qual depèn dels bisbes d'Urgell i d'Amiens.

Si visiteu el monestir un dia festiu, us recomanem de fer-ho al migdia i assistir a la missa conventual que es celebra a les 12; o bé entre 6 i 7 de la tarda, quan tenen lloc la Pregària dels Vespres i l'Adoració al Santíssim. Acabats aquests oficis, podreu conversar amb els monjos i experimentar una sensació de confort espiritual totalment contraposat al ritme quotidià que ens exigeix el món modern.

Bibliografia recomanada

- *Història d'Artesa de Segre i la seva Comarca*. Josep Lladonosa. 1990.
- *Seró. Un poble amb història*. Josep Pijoan. Edita: Veïns de Seró. 1992.
- *Dos assentaments de l'edat del bronze a Artesa de Segre: Collderat i Refet*. Jordi Pérez i Conill, Rafael Gomà i Fontanet. Grup de Recerques de les Terres de Ponent XXVI, jornada de

treball. 1993

· *Fets, costums i llegendes. La Noguera. Vol. IV*. Josep Bellmunt. Pagès Editors. 1994

· *Devocions marianes populars. La Noguera*. Josep Bellmunt. Pagès Editors. 2000

Voldria acabar aquest article agraint sincerament al germà Arnau Julià, prior del monestir i a Mn. Jaume Armengol, per la seva incondicional disposició i per les seves continuades col·laboracions.

Ramon I. Canyelles

<http://artasadesegre.tripod.com>

PARÍS
PINTURA DECORATIVA

St. Antoni Maria Claret, 3 - Tel. 973 40 02 94
ARTESA DE SEGRE

GRUPO Freixenet
A LA VINATERIA D'ARTESA

Ctra. de Trepç, 14 - ARTESA DE SEGRE Tel. 973 40 01 63